

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Blok 1 Reconstructie en herinterpretatie

1 maximumscore 2

- Voor de familie De' Medici was dit huwelijk van politiek-strategisch belang, omdat het aangaan van een verbintenis met een geslacht met een lange (adellijke) traditie de macht / invloedssfeer van de familie De' Medici uitbreidt / onderstreept en/of omdat de familie hiermee de sociale status verhoogt / aansluiting vindt in een hogere sociale (adellijke) laag 1
- De voorstellingen verwijzen hiernaar doordat zij de glorieuze geschiedenis van de familie van Johanna verbeelden en/of doordat zij de hoge (keizerlijke) status van de familie van Johanna verbeelden 1

2 maximumscore 1

Het antwoord moet de volgende strekking hebben:

Als je vaak hetzelfde karakter speelt, hoef je niet meer na te denken over de mimiek en/of motoriek van je karakter tijdens het spelen, daardoor kun je makkelijker improviseren/inspelen op elkaar en/of inspelen op actualiteiten en/of het publiek.

3 maximumscore 2

twee van de volgende:

- De inhoud van de voorstellingen van commedia dell'arte-gezelschappen was vaak aards / actueel / weinig erudiet (niet strikt gebaseerd op historische kennis of literatuur).
- Het spelen van karikaturen / stereotypes werd beschouwd als eenvoudig vermaak / volks, niet geleerd.
- Het spel van commedia dell'arte-acteurs was improviserend en/of eerder fysiek dan gericht op het woord (in de renaissance werden dichtkunst en welsprekendheid als verheven kunsten beschouwd).
- De commedia dell'arte-acteurs waren 'uitvoerders' (en in mindere mate 'scheppende' kunstenaars, zoals de schrijvers en schilders aan het hof).

per juist antwoord

1

Vraag	Antwoord	Scores
4	<p>maximumscore 3 drie van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> – fysieke / groteske speelstijl – humor – gebruik van maskers – acrobatische acts – Ze dansen het stereotiepe karakter: Capitano (streng), Arlecchino (vrolijk) / Ze hanteren de typerende gebaren/houdingen van de vaste karakters. <p>per juist antwoord</p>	1
5	<p>maximumscore 3 drie van de volgende:</p> <ul style="list-style-type: none"> – elementen uit etiquette, uitnodiging of buiging – uitdraaiende beweging van benen/voeten – versierende bewegingen, zoals het draaien van de polsen/handen – gebruik van één hoogtelaag (midden) / geen sprongen – het op hakken dansen door de man – het gebruik van de basisposities van ballet <p>per juist antwoord</p>	1
6	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> • Het antwoord moet de volgende strekking hebben: de boodschap van de overwinning van de Opkomende Zon / de dag (het goede), in de persoon van Lodewijk XIV, op de Nacht (het kwaad), namelijk de edellieden die in opkomst kwamen tijdens de Fronde • deze boodschap komt op symbolische wijze tot uitdrukking door (een van de volgende): <ul style="list-style-type: none"> – het toneelbeeld: Lodewijk staat centraal / in het midden tussen de (zes) nachtelijke uren / klokken (zwarte wezens). – de belichting: Lodewijk staat in het licht, de nachtelijke uren / klokken in het donker. – het kostuum: Lodewijk draagt kleurige laarzen en de rest van het decor is grijs/zwart en/of de nachtelijke uren (zwarte wezens) zijn zwart. 	1 1

Vraag	Antwoord	Scores
7	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="308 365 1353 472">• Het stuk is een groots (en langdurend) spektakel (met vele scènes) / met een grote groep spelers) / De opzet van het stuk, uitgaande van muziek en dans is trouw aan de barok <li data-bbox="308 483 1353 629">• eigentijds (een van de volgende): <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="355 517 1353 551">– het interculturele karakter van het gezelschap <li data-bbox="355 555 1353 589">– postmoderne elementen (vrijelijk citeren) / het eclectische karakter <li data-bbox="355 593 1353 629">– het doorbreken van de vierde wand 	<p style="text-align: right;">1</p> <p style="text-align: right;">1</p>
8	maximumscore 3	
	De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:	
	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="308 757 1353 1171">• abstractie (een van de volgende): <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="355 790 1353 857">– De dansers gebruiken bewegingen die geen verhalende betekenis hebben. <li data-bbox="355 869 1353 969">– De dansers/figuren zijn teruggebracht tot basisvormen en/of basiskleuren en zijn daardoor verworpen tot abstracte objecten in de ruimte. <li data-bbox="355 981 1353 1081">– De ruimte is opgebouwd uit geometrische vormen en/of egale kleurvlakken, verwijst niet naar de (natuurlijke / verhalende) werkelijkheid. <li data-bbox="355 1093 1353 1171">– De dansers bewegen in of langs geometrische figuren: vierkant, spiraal. <li data-bbox="308 1182 1353 1473">• mechanisatie (een van de volgende): <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="355 1216 1353 1328">– In deel 1 maken de figuren hoekige bewegingen en/of volgen de figuren looppatronen op het hoekige patroon op de grond alsof ze objecten zijn die een gemechaniseerd parcours afleggen. <li data-bbox="355 1339 1353 1406">– In deel 2 volgt de figuur een spiraalvormig patroon op de grond alsof het een vooraf-bepaald gemechaniseerd parcours aflegt. <li data-bbox="355 1417 1353 1473">– In deel 1 zijn de bewegingen van de armen en de benen geïsoleerd alsof het machineonderdelen zijn. <li data-bbox="308 1485 1353 1630">• nieuwe mogelijkheden van technologie en uitvindingen: Er wordt voor de kostuums gebruikgemaakt van vernieuwende materialen en vormen uit de industrie/architectuur. / Er wordt gebruik gemaakt van het idee van de mens als machine/robot 	<p style="text-align: right;">1</p> <p style="text-align: right;">1</p> <p style="text-align: right;">1</p>
9	maximumscore 2	
	<ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="308 1713 1353 1859">• <i>Het triadisch ballet</i> zet zich af tegen de (kunst)geschiedenis (grijpt niet terug op een stijlperiode) en/of is vernieuwend/gericht op de eigen tijd en/of de toekomst (de nieuwe techniek/mechanisatie vormt een belangrijke inspiratiebron) <li data-bbox="308 1870 1353 1975">• Het <i>Ballet de la Nuit</i> uit 1653 is geïnspireerd op (de kunst uit) de klassieke oudheid (Grieken en Romeinen, grijpt wel terug op een stijlperiode) 	<p style="text-align: right;">1</p> <p style="text-align: right;">1</p>

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

10 maximumscore 3

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben (drie van de volgende):

- The Carters presenteren zich in het Louvre, bolwerk van de westerse kunstgeschiedenis, en voegen zichzelf hieraan toe.
- The Carters positioneren zich voor de *Mona Lisa* / presenteren zichzelf met de *Mona Lisa* tussen hen in. Hiermee geven ze aan op één lijn te staan met een van de iconen van de westerse kunstgeschiedenis.
- Zij staan boven aan een grote trap voor een klassiek standbeeld / voor een beeld van de godin van de overwinning (Nikè). Hiermee geven zij aan dat zij een plaats hebben veroverd in de (kunst)geschiedenis / tonen zij hun overwinning.
- The Carters staan voor een Egyptisch (sfynx)beeld. Hiermee geven zij aan dat ze een nieuw hoofdstuk vormen in de lange westerse kunstgeschiedenis.
- The Carters presenteren zichzelf als een koningspaar in het voormalige paleis van Lodewijk XIV (het Louvre) en plaatsen zich op deze manier op één lijn met de machthebbende elite uit de westerse kunstgeschiedenis.
- The Carters presenteren zichzelf voor beroemde schilderijen / historiestukken uit de westerse kunstgeschiedenis en reageren (in pose, tekst, kleding) met hun videoclip op deze kunstgeschiedenis. Zo eisen ze een plek in de kunstgeschiedenis op (emulatio).
- The Carters presenteren zich in de vorm een tableau (freeze) in het museum als kunstwerk in de lijn van de kunstgeschiedenis.

per juist antwoord

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

11 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:

- afwezigheid: Hier dansen verschillende zwarte vrouwen voor het schilderij van keizer Napoleon en zijn witte gevolg. Daarmee wordt een contrast neergezet en wordt onze blik gericht op de afwezigheid van zwarte mensen in dit kunstwerk / in de kunstgeschiedenis 1
- omdraaiing machtsposities (een van de volgende): 1
 - In het schilderij wordt Joséphine tot keizerin gekroond. In de video staat Beyoncé exact voor Joséphine, zij lijkt daarmee de plaats van de keizerin in te nemen en zelf tot keizerin gekroond te worden. Je zou kunnen stellen dat de machtspositie van de witte vrouw wordt overgenomen door die van de zwarte vrouw.
 - In het schilderij is Joséphine geknield en daarmee nederig weergegeven en/of kijkt de beschouwer op haar neer. Beyoncé daarentegen staat trots rechtop / danst zelfverzekerd / wordt vanuit kikkerperspectief gefilmd, zodat we tegen haar (en de andere danseressen) opkijken, daarmee worden de posities omgedraaid van nederig naar trots.
 - Joséphine wordt omgeven door vooral machtige mannen, waar Beyoncé zich door louter zelfbewuste vrouwen laat omringen.

Blok 2 Roemrucht verleden

12 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben (twee van de volgende):

- Met voorwerpen afkomstig uit koloniale gebieden wilde een natie zich profileren als wereldmacht / als koloniale grootmacht.
- Met voorwerpen afkomstig uit exotische, overzeese gebieden wilde een natie zich profileren als voorloper in de wetenschap, verzamelaar van kennis en informatie.
- Met voorwerpen uit oude culturen, zoals de Griekse, de Romeinse of de Egyptische, wilde een natie zich profileren als 'grote beschaving' (gekoppeld aan de bakermat van de westerse beschaving) / wilde een natie (zoals Groot-Brittannië) zich spiegelen aan de grootsheid van deze oude culturen.
- Met voorwerpen uit oude culturen, zoals de Griekse, de Romeinse of de Egyptische, wilde een natie tonen dat het een belangrijke speler was op het wereldtoneel (die middels strijd en/of diplomatie belangrijke kunstvoorwerpen in het bezit heeft gekregen).

per juist antwoord

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

13 maximumscore 2

- reden waarom deze objecten niet tot de collectie zouden moeten behoren (een van de volgende): 1
 - De wijze waarop de objecten zijn verworven is discutabel, zoals het in bezit nemen tijdens oorlog of tijdens de kolonisatie.
 - De objecten zijn een belangrijk onderdeel van de geschiedenis van andere landen/culturen dan Groot-Brittannië. Het is daarmee discutabel of ze in Groot-Brittannië getoond moeten worden (ze horen thuis in de collecties van de nationale musea van die landen).
- Deze vraag was in de negentiende eeuw niet aan de orde, want (een van de volgende): 1
 - destijds beschouwden verschillende West-Europese landen zich superieur aan andere gebieden / vroegere beschavingen. Het werd logisch geacht om de hoogtepunten van andere / eerdere beschavingen in de collectie op te nemen om zo een volledige (op het Westen gerichte) geschiedschrijving te tonen.
 - destijds beschouwden verschillende West-Europese landen zich superieur aan andere gebieden. Zij waren van mening dat zij beter voor deze artefacten konden zorgen en/of achtten het hun taak dergelijke collecties te bewaren voor volgende generaties.

14 maximumscore 2

twee van de volgende:

- Gietijzer kon het bouwproces versnellen (het kon in grote oplage, in mallen / industrieel geproduceerd worden).
- Gietijzer kon het bouwproces goedkoper maken (industriële productie verminderde (geschoold) handwerk of gietijzer betekende inzet van minder materiaal voor steunende elementen).
- Met gietijzer konden relatief grote, open ruimtes worden gecreëerd (vanwege de grote draagkracht is er minder steun nodig).
- Met gietijzer konden ruimtes worden gecreëerd met relatief veel daglicht (er zijn geen dragende muren nodig, de dragende constructie van gietijzer kon worden opgevuld met glas).

per juist antwoord

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

17 maximumscore 3

- Het loslaten van de ruimtesuggestie uit de renaissance blijkt uit (twee van de volgende): 2
 - De bloemen/planten zijn allemaal even gedetailleerd uitgewerkt, ongeacht hun afstand tot de beschouwer.
 - Het lijnperspectief dat in de kapel is toegepast (eenpuntperspectief) is niet consequent doorgevoerd in de wijze waarop de personen links in het vlak staan/knielen.
 - De kapel en de deur zijn in verhouding tot de knielende Galahad erg klein (en de graal juist groot).
 - De golven in het water zijn gelijk van grootte / scherpte, terwijl ze niet allemaal even dichtbij zijn.
 - Bloemen/planten zijn omlijnd (alsof ze 'uitgeknipt' zijn) waardoor ze vlak lijken.
 - Patronen op kleding zijn heel gedetailleerd en scherp weergegeven (waardoor veel aandacht gaat naar deze decoratieve elementen).
- Morris moest de wijze van ruimtesuggestie uit de renaissance verwerpen, omdat die was gericht op het (zo realistisch mogelijk) aanbrengen van een rangorde in wat dichtbij en ver weg is (dus in wat belangrijk is en wat niet). Dit ondermijnde Morris' streven naar gelijkwaardigheid 1

18 maximumscore 3

drie van de volgende:

- De Arthurlegende is gesitueerd in de middeleeuwen, dit sluit aan bij de interesse van romantische kunstenaars voor het verleden (als een vorm van escapisme).
- In de Arthurlegende komen magische/bovennatuurlijke figuren en krachten voor (heksen, enzovoort), dit sluit aan bij de romantische belangstelling voor het bovennatuurlijke.
- In de Arthurlegende speelt religie een rol (heilige graal is afkomstig van Christus), dit sluit aan bij de hernieuwde belangstelling voor religie in de romantiek.
- In de Arthurlegende is sprake van grote contrasten tussen goed (beschavingsideaal) en kwaad/het duistere, dit sluit aan bij de belangstelling voor het verhevigd gevoel in de romantiek.

per juist antwoord

1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

19 maximumscore 2

twee van de volgende:

- In de romantische visie wordt de kunstenaar gezien als individu/eenling die zijn eigen koers volgt; ook Parsifal moet zijn opdracht alleen vervullen.
- In de opvatting van de romantiek heeft de kunstenaar een speciale verbinding met het hogere/goddelijke / wijst de kunstenaar anderen de weg naar hoger inzicht; ook Parsifal staat in contact met de goddelijke wereld / kan wonderen verrichten (met zijn speer) / is een (onwetend) instrument van een goddelijke wil (en wordt de redder / leider van de gemeenschap).
- In de romantische visie geeft de kunstenaar de voorkeur aan het gevoel boven het verstand. Dat is vergelijkbaar met Parsifal, die als onwetend wordt voorgesteld / wiens onwetendheid in het verhaal hem tot held / redder maakt.
- In de romantische visie werd het als aantrekkelijk gezien als de kunstenaar puur / onbedorven / oorspronkelijk is / dichtbij de natuur staat, net zoals Parsifal puur en onwetend is.
- In de romantische visie is de kunstenaar uniek en de enige die grootse kunst kan scheppen en Parsifal is de enige die de wereld kan redden en tot grootste daden in staat is.
- Bij de romantische kunstenaar gaat het niet om kleine, maar om grote zaken. Hij is net als Parsifal redder van de wereld.

per juist antwoord

1

20 maximumscore 2

- algemene functie: Een leidmotief is verbonden aan een personage / object / gedachte en klinkt in het algemeen wanneer dit personage / object / gedachte op het toneel wordt getoond of wanneer ernaar wordt verwezen 1
- filmfragment: In de scène klinkt het motief om duidelijk te maken dat Amfortas' lijden te maken heeft met Kundry, want doordat hij haar verleiding niet kon weerstaan heeft hij zijn verwonding opgelopen 1

Vraag	Antwoord	Scores
21	maximumscore 3	
	<ul style="list-style-type: none"> • verleden (een van de volgende): <ul style="list-style-type: none"> – (beeld) De camera zoemt in op verroeste of kapotte sporen van gebeurtenissen uit het verleden, zoals een veldslag / omgevallen vuurkorven / kapotte tralies / een skelet. – (geluid) Geluiden als hoefgetrappel en/of metaal dat tegen metaal slaat verwijzen naar de strijd uit het verleden, als een soort echo. 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • heden (een van de volgende): <ul style="list-style-type: none"> – (beeld) De camera volgt de sneeuwvlokjes en een blaadje 'in het nu'. – (geluid) De geluiden die verwijzen naar windvlagen lijken het heden te weerspiegelen: sneeuw en wind. 	1
	<ul style="list-style-type: none"> • toekomst (een van de volgende): <ul style="list-style-type: none"> – (beeld) Door het in beeld brengen van een omhoog staand zwaard en/of door via de camera de blik richting poort te sturen wordt bij de kijker de suggestie gewekt van een op handen zijnde strijd / op handen zijnd onheil. – (beeld) Door het snel uitzoomen van de camera lijkt het alsof er iets te gebeuren staat wat zich nu nog net buiten het blikveld afspeelt. – (geluid) Het aanzwellend geroffel / de aanzwellende (liggende) tonen aan het einde wekken de suggestie van naderende gevaar, in de toekomst. – (geluid) Geluiden als hoefgetrappel en/of metaal dat tegen metaal slaat kan verwijzen naar een strijd die aanstaande is, de toekomst. 	1

Vraag	Antwoord	Scores
-------	----------	--------

Blok 3 Generaties

22 maximumscore 2

twee van de volgende:

- kleinburgerlijke moraal van de oudere generatie (preutse houding op seksueel gebied / conservatieve fatsoensnormen)
- de gezagsgetrouwe houding / het in stand willen houden van (bestaande) hiërarchische verhoudingen
- de oriëntatie op materiële welvaart / carrière / geld verdienen / economisch succes

per juist antwoord

1

23 maximumscore 1

Het antwoord moet de volgende strekking hebben:

Er is sprake van iconoclasme omdat de eerbiedwaardige symbolen van nationale trots werden verminkt en/of werden ontheiligd door ze te verwerken in (zoiets banaals als) kleding.

24 maximumscore 2

De antwoorden moeten de volgende strekking hebben (twee van de volgende):

- In de club / op een dancefeest profileren de jongeren zich op de manier die ze wensen door middel van muziek, dans en kleding.
- De club / een dancefeest geeft een zekere bescherming, de jongeren zijn er samen / los van de rest van de maatschappij (en tot op zekere hoogte anoniem).
- In de club / op een dancefeest treffen of zoeken jongeren naar gelijkgestemden, met dezelfde muziek en leefstijl (hierdoor komt een gemeenschappelijke identiteit van jongeren naar voren).

per juist antwoord

1

25 maximumscore 1

Door het gedrag te isoleren wordt het opvallender / krijgt het meer nadruk. / Door personen in een witte ruimte te plaatsen worden ze een soort studieobjecten (van antropologisch onderzoek). / Het heeft een vervreemdend effect, omdat de context is verdwenen (mensen dansen, maar de muziek is nauwelijks hoorbaar / de groep waar in kleding en gedrag naar wordt verwezen ontbreekt).

Vraag	Antwoord	Scores
26	<p>maximumscore 1</p> <p>Het antwoord moet de volgende strekking hebben: De recensent doelt op de tendens dat jongeren door het gebruik van onder andere smartphones (en het maken van selfies) een veel groter camerabewustzijn hebben ontwikkeld (en dat daarmee de onbevangenheid waarmee ze zich eerder lieten fotograferen, en waarvan Dijkstra in haar werk gebruikmaakte, verloren kan zijn gegaan).</p>	
27	<p>maximumscore 2</p> <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="309 674 1353 976">• dans (een van de volgende): 1 <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="360 712 1353 819">– De ouderen lopen gebogen / schuifelen aarzelend / dansen/bewegen los van de muziek / dansen af en toe samen / raken elkaar aan / zoeken steun of balans. <li data-bbox="360 831 1353 976">– De jongeren lopen rechtop / bewegen hun romp pulserend (als een hartslag / uiting van vitaliteit) / In muziek en dans is een duidelijke pulse aanwezig. / Ze bewegen doelgericht en op een lijn (naar voren of achter) / dansen als individuen binnen een groep. <li data-bbox="309 987 1353 1514">• theatervormgeving (een van de volgende): 1 <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="360 1025 1353 1088">– muziek: Bij de ouderen is er nadruk op de sfeer van de muziek, bij de jongeren op het ritme/de beat. <li data-bbox="360 1099 1353 1162">– muziek: Bij de ouderen speelt een piano, akoestisch en bij de jongeren is er een beat / is er elektronische muziek. <li data-bbox="360 1173 1353 1236">– toneellicht: Bij de jongeren verdwijnt het spotlicht / het wordt donkerder. <li data-bbox="360 1247 1353 1310">– toneellicht: Bij de ouderen is het licht warm. Bij de jongeren wordt het licht kouder. <li data-bbox="360 1321 1353 1514">– decor en licht: Bij de ouderen is het gehele decor belicht, waardoor de afbrokkelende en afbladderende muren zichtbaar zijn. Bij de jongeren wordt het donkerder / vooral spotlicht, waardoor de omgeving minder zichtbaar wordt / waardoor de dansers meer de blik vangen. 	
28	<p>maximumscore 2</p> <p>De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:</p> <ul style="list-style-type: none"> <li data-bbox="309 1637 1353 1827">• het jonge kind: de eerste stapjes die gezet worden / nog ongecontroleerde bewegingen met voeten en armen / wankel zijn op de benen / de zoekende manier waarop de wereld wordt bekeken / jezelf nog niet kennen / jezelf moeten ontdekken (bewegingen bij de navel) 1 <li data-bbox="309 1839 1353 2051">• jongeren: Er is sprake van zoeken/afasten (in relationele zin: jongen-meisje en jongen-jongen) / Er is sprake van keuze en afwijzing; dit is een gevoelig/broos proces / Er is sprake van groep versus individu en de manier waarop je jezelf durft te zijn in de groep versus wanneer je alleen bent / Er is sprake van ontluikende seksualiteit (kleding uittrekken) en de kwetsbaarheid die daarbij hoort 1 	

Vraag	Antwoord	Scores
29	maximumscore 2	
	De antwoorden moeten de volgende strekking hebben:	
	<ul style="list-style-type: none"> De broosheid in de dansvoorstelling <i>Broos</i> kan getypeerd worden als een fysieke kwetsbaarheid (die in elke fase iets anders betekent), te zien aan: ongecontroleerde / wankele / ontdekkende / aftastende bewegingen en/of oriëntatie / desoriëntatie 	1
	<ul style="list-style-type: none"> De broosheid in de foto's van Dijkstra kan getypeerd worden als een psychische kwetsbaarheid, te zien aan: de onzekere/schuchtere/zoekende houding (niet zelfbewust) / de ingetogen mimiek (lichtjes lachen) / een voorzichtige blik (niet uitdagend of stoer) 	1

Bronvermeldingen

Blok 1

afbeelding 1	Vincenzo Borghini, <i>Ontwerp voor de voorkant van de triomfpoort op de Canto de 'Tornaquinci</i> 1565.
afbeelding 2	vier karakters uit de commedia dell'arte: Capitano, Isabella, Pantalone en Arlecchino, http://thurrock100.com/characters-of-commedia-dellarte/ , https://www.museopicassomalaga.org/exposiciones-temporales/arlequin
afbeelding 3	Jacques Louis David, <i>De kroning van keizerin Joséphine</i> , 1807, https://en.wikipedia.org/wiki/The_Coronation_of_Napoleon#/media/File:Jacques-Louis_David_-_The_Coronation_of_Napoleon_(1805-1807).jpg
afbeelding 4	Still uit de videoclip The Carters, <i>APES**T</i> , 2018, https://www.youtube.com/watch?v=kbMqWXnpXcA
film 1	<i>Remake van le Ballet Royal de la Nuit</i> , uitvoering: L'Ensemble Correspondances, dirigent: Sébastien Daucé. regie: Francesca Lattuada, uitvoering 2017, https://www.funpic.me/watch?v=hgoouzWghFg
film 2	scène met nachtelijke uren uit de <i>Remake van le Ballet Royal de la Nuit</i> , uitvoering: L'Ensemble Correspondances, dirigent: Sébastien Daucé. regie: Francesca Lattuada, uitvoering 2017, https://rinatv.com/v/hgoouzWghFg
film 3	<i>Remake van le Ballet Royal de la Nuit</i> , uitvoering: L'Ensemble Correspondances, dirigent: Sébastien Daucé. regie: Francesca Lattuada, uitvoering 2017, https://rinatv.com/v/hgoouzWghFg
film 4	Oskar Schlemmer, <i>Het triadisch ballet</i> , eerste uitvoering 1922, https://www.youtube.com/watch?v=r4pJlj_bteQ&feature=youtu.be
film 5 en 6	The Carters, <i>APES**T</i> , 2018, https://www.youtube.com/watch?v=kbMqWXnpXcA

Blok 2

- afbeelding 1 British Museum, Londen, gebouwd tussen 1823 en 1852,
<https://www.bbc.com/news/entertainment-arts-34389372>
- afbeelding 2 de bouw van de leeszaal van het British museum,
<https://wellcomecollection.org/works/ekwnqwbs/items?canvas=1&langCode=eng>
- afbeelding 3 interieur van de leeszaal van het British Museum,
<https://www.telegraph.co.uk/culture/books/10944804/The-Reading-Room-can-save-its-soul-by-telling-its-own-story.html>
- afbeelding 4 William Morris en Edward Burne-Jones: *The Vision of the Holy Grail to Sir Galahad, Sir Bors and Sir Perceval*, ca. 1894, uitgevoerd door Morris & Co.,
https://en.wikipedia.org/wiki/Holy_Grail_tapestries
- afbeelding 5 en 6 detail van William Morris en Edward Burne-Jones: *The Vision of the Holy Grail to Sir Galahad, Sir Bors and Sir Perceval*, ca. 1894, uitgevoerd door Morris & Co.,
https://en.wikipedia.org/wiki/Holy_Grail_tapestries
- film 1 Richard Wagner, *Parsifal*, 1882, uitvoering Bayreuth 2012,
<https://www.youtube.com/watch?v=c6x3hkz-Wmk>
- film 2 *Game of Thrones*, teaser voor seizoen 8, 2019,
<https://www.youtube.com/watch?v=vwmAWOE5F9o>

Blok 3

- afbeelding 1 publiciteitsfoto van The Who, 1965, still uit video,
<https://modulationoftheday.home.blog/2020/06/24/the-who-joker-james/>
- afbeelding 2 Rineke Dijkstra, *The Buzz Club/Mysteryworld*, 1996,
<https://www.mariangoodman.com/artists/40-rineke-dijkstra/works/39770/>
- afbeelding 3 Rineke Dijkstra, *The Crazyhouse*, 2009,
<https://www.mariangoodman.com/exhibitions/119-rineke-dijkstra/>
- film 1 impressie van een avond in 1996 in The Buzz Club,
<https://www.youtube.com/watch?v=jnnpNn68UeE>
- film 2 Rineke Dijkstra, *The Buzz Club/Mysteryworld*, 1996,
https://www.youtube.com/watch?v=G-kNxcguaMM&feature=emb_logo
- film 3, 4 en 5 Conny Janssen Danst, *Broos*, 2019
- geluidsfragment 1 geluidsfragment 1. The Who, *My Generation*, 1965,
<https://www.youtube.com/watch?v=qN5zw04WxCc>

(internetbronnen geraadpleegd 18-11 2020, anders vermeld tussen haakjes)

Stichting Cito Instituut voor Toetsontwikkeling heeft ernaar gestreefd de auteursrechten op hier gebruikt materiaal te regelen volgens de wettelijke bepalingen. Wie desondanks meent zekere rechten te kunnen doen gelden, wordt verzocht contact op te nemen met Cito.